

Co Bayden ABŞ-ın 46-cı Prezidenti olacaq

ABŞ-da keçirilmiş 59-cu prezident seçkilərinin ilkin nəticələrinə əsasən, hazırkı dövlət başçısı, respublikaçı Donald Tramp öz postunu qoruya bilməyib. Demokratların namizədi Co Bayden Seçkiçilər Kollegiyasının 290 səsini qazanıb. Qələbə üçün isə 270 səs kifayət edirdi. Tramp 214 seçkiçinin səsini qazana bilib.

“Fox News” telekanalının verdiyi məlumata görə, səs-lərin hesablanması Corciya və Şimali Karolinada hələ başa çatmayıb. Lakin Tramp hətta bu ştatların hər ikisində qalib gəlsə belə, o, seçkiçilərin 270 səsini qazana bilməyəcək. Buna görə CNN artıq Baydenin qələbəsini elan edib və onu ABŞ-ın seçilmiş 46-cı Prezidenti adlandırıb. Bundan sonra isə Bayden özünü Amerika Birləşmiş Ştatlarının seçilmiş rəhbəri elan edib.

Lakin Prezident Tramp hələ də məğlubiyyətini etiraf etmir. Onun qərargahı noyabrın 7-də Baydeni və demokratları həqiqəti gizlətməkdə ittiham edib. Bununla yanaşı, Tramp vurğulayıb ki, “ABŞ-da seçkilər hələ bitməyib, Bayden isə rəsmən heç bir ştatda qalib kimi təsdiqlənməyib”. O, seçkilərdə məğlubiyyətini yalnız başlanan məhkəmə araşdırmalarının heç bir nəticə verməyəcəyi təqdirdə etiraf edəcək...

ABŞ Prezidentinin komandasının seçkilərlə bağlı qaldırdığı iddialar yalnız nəticələrin elan olunması prosesini ləngitməyə yönəlib. Bu fikri Köln Universitetinin professoru Kirk Canker səsləndirib.

Trampın tərəfdarları bir neçə “tərəddüd edən” ştatda Baydenin qələbə qazanacağına dair proqnozlar dərc olunduqdan sonra etiraz aksiyalarına başlayıblar. Atlan-

ta (Corciya) şəhərində Amerika liderinin təxminən min tərəfdarı toplaşmış və “Bu hələ son deyil!” şüarı səsləndirib. Onlar kütləvi informasiya vasitələrini saxtakarlıqda ittiham ediblər.

Şənbə günü Arizonada və Miçiqanda manifestantlar arasında “sərt qarşıdurma” baş verib. Daha sonra gərginlik azalıb.

Trampa dəstək verən yürüşlər Olbani (Nyu York) və Kolumbiya (Cənubi Karolina) şəhərlərində keçirilir.

Öz növbəsində ABŞ-ın bir çox şəhərində - Filadelfiya (Pensilvaniya ştatı), Çikaqo (İllinoys ştatı) və Nyu Yorkda (Nyu York ştatı) Baydenin qələbəsini qeyd edirlər.

Üçüncü cəhddən qalib gələn və qələbəsini elan edən Co Bayden inauqurasiyadan sonra bir neçə fərman imzalamağa hazırlaşır. Bayden Uilminqtonda (Delaver ştatı) keçirilən mitinq zamanı bildirib ki, onun administrasiyası “ölkədə irqçiliyin kökünün kəsilməsi məqsədilə mübarizə aparacaq”. COVID-19-un yayılması ilə bağlı vəziyyət barədə danışıqdan o, pandemiyanın qarşısının alınması məqsədilə aparıcı alim və ekspertlərin xüsusi plan ha-

zırlayacağını bildirib. ABŞ-ın Paris İqlim Sazişinə, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına qayıdışı, miqrantlarla bağlı siyasetin yumşaldılması, bəzi müsəlman ölkələrinin vətəndaşlarına tətbiq olunan viza qadağasının aradan qaldırılması gözlənilir.

Bu arada Fransa Prezidenti Emmanuel Makron Co Baydeni və Kamala Harris qələbə münasibətilə təbrik edərək bildirib ki, cari məsələlərin həlli üçün böyük işlər görülməlidir.

Böyük Britaniyanın Baş naziri Boris Conson Co Baydeni ABŞ Prezidenti, vitseprezident seçilən bu vəzifədə ilk qadını - Kamala Harris “tarixi uğur” münasibətilə təbrik edib. “Amerika Birləşmiş Ştatları bizim ən vacib müttəfiqimizdir” deyərək Conson Twitter-də yazıb. O, hər iki tərəf üçün prioritet olan məsələlər - iqlim dəyişikliyinə qarşı ticarətə və təhlükəsizliyə qədər sıx əməkdaşlığa ümid etdiyini bildirib.

Aİ liderləri Co Baydeni seçkilərdə qələbə qazanması münasibətilə təbrik edərək daha sıx transatlantik əməkdaşlığa çağırıb. Avropa Komissiyasının rəhbəri Ursula fon der Lyayen bildirib ki,

“Avropa Komissiyası koronavirus pandemiyası, iqlim dəyişikliyi və ümumi təhlükəsizlik məsələləri kimi problemləri həll etmək üçün yeni administrasiya və yeni Konqreslə əməkdaşlığı fəallaşdırmağa hazırdır”.

Avropa Parlamentinin sədri David Sassoli də Baydenə ən xoş arzularını çatdıraraq “hazırda qarşımızdakı çoxsaylı çağırışlara qarşı durma biləcək transatlantik münasibətləri dirçəltməyə” çağırıb.

NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq ABŞ və Avropa arasında Prezident Baydenlə münasibətlərin yaxşılaşacağına ümidvar olduğunu bildirib.

Almaniya Kansleri Angela Merkel Co Baydeni qələbə münasibətilə təbrik edib: “Mən Prezident Bayden ilə gələcək əməkdaşlığa şadam. Əgər biz bu dövrün çağırışlarının öhdəsindən gəlmək istəyiriksə, transatlantik dostluğumuzu heç nə ilə əvəz edə bilmərik”.

Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer öz təbrikində qeyd edib ki, Baydenin prezidentliyi ilə “ABŞ-ın, o cümlədən Almaniyanın hüduqlarından kənarında saysız-

hesabsız insanların ümidləri bağlıdır”.

İran Prezidenti Həsən Ruhani ABŞ-ın növbəti administrasiyasının Tehranı Vaşinqtonun təkid etdiyi hərəkətlərə məcbur edə bilmədiyini başa düşəcəyinə ümid etdiyini bildirib: “Xalqımız son üç il ərzində iqtisadi terrorizmlə üzləşib və misli görünməmiş dayanıqlıq nümayiş etdirib. Ümid edirik ki, bu üçillik təcrübə qanunqaydalara riayət edəcək və öhdəliklərinə qayıdacaq növbəti Amerika administrasiyası üçün dərs olacaq...”

“Mənim üçün böyük şəərəfdir ki, siz məni böyük ölkəmizin lideri seçmişiniz. Bizim görəcəyimiz işlər ağır olacaq, amma sizə söz verirəm ki, mən bütün amerikalılar üçün prezident olacağam-sizin mənə səs verməyinizdən asılı olmayaraq” deyərək Bayden Twitterdə yazıb.

Bu seçkilərdə son yüz il ərzində rekord iştirak olmuşdur. Bayden hazırda 74 milyondan çox səs qazanıb - bu, prezident seçkilərində namizəd üçün ən yüksək nəticədir.

78 yaşlı Bayden ABŞ tarixində ən yaşlı Prezident olacaq. Bundan əlavə, o, Con Kennedidən sonra ikinci katolik Prezidentdir.

Bununla yanaşı, bəzi ştatlarda səs-lərin sayılması davam edir və nəticələri hələ rəsmi hesab etmək olmaz. Adətən, bu, seçkilərdən bir neçə həftə sonra baş verir və Seçkiçilər Kollegiyasının 538 üzvünün dekabrın 14-də səsvermə üçün görüşündə elan edilməlidir.

Seçkiçilərin səs-ləri adətən hər bir ştatda səs-lərin bölüşdürülməsini əks etdirir. Lakin bəzi ştatlarda bu, formal tələb deyil.

Yeni Prezident nazirləri təyin etmək və prioritetləri müəyyənləşdirmək üçün zəruri olan keçid dövründən sonra vəzifəyə gələcək.

Prezident seçkilərinin yekunları üzrə andiçmə mərasimi 20 Yanvar 2021-ci il tarixinə planlaşdırılır.

Rizvan HİLALOĞLU,
“Azərbaycan”